

MINISTERSTWO GOSPODARKI

**Krajowy Plan Działań
dotyczący efektywności energetycznej
(EEAP)
2007**

Warszawa, czerwiec 2007

	strona
1. Wstęp.....	4
2. Krajowy cel indykacyjny w zakresie oszczędności energii.....	5
2.1 Obliczenie krajowego celu w zakresie oszczędności energii wyrażonego w jednostce bezwzględnej.....	5
2.2 Szczegółowe zagadnienia związane z obliczaniem krajowego celu.....	6
2.2.1 Charakterystyka sposobu zbierania i opracowywania danych nt. krajowego zużycia energii finalnej.....	6
2.2.2 Zagadnienia związane z wyłączeniem instalacji objętych wspólnotowym systemem handlu emisjami (wymienionych w Załączniku 1 do dyrektywy 2003/87/WE).....	6
2.2.3 Zastosowane współczynniki przeliczeniowe.....	8
3. Opis programów poprawy efektywności energetycznej, usług energetycznych oraz innych środków poprawy efektywności energetycznej w podziale na sektory końcowego wykorzystania energii.....	9
3.1 Środki poprawy efektywności energetycznej w sektorze mieszkalnictwa.....	9
3.1.1 Tabela przedstawiająca środki poprawy efektywności energetycznej w sektorze mieszkalnictwa.....	9
3.1.2 Opis poszczególnych środków poprawy efektywności energetycznej w sektorze mieszkalnictwa.....	9
3.2 Środki poprawy efektywności energetycznej w sektorze usług.....	12
3.2.1 Tabela przedstawiająca środki poprawy efektywności energetycznej w sektorze usług.....	12
3.2.2 Opis poszczególnych środków poprawy efektywności energetycznej w sektorze usług.....	12
3.3 Środki poprawy efektywności energetycznej w sektorze przemyśle (z wyłączeniem instalacji objętych wspólnotowym systemem handlu emisjami).....	17
3.3.1 Tabela przedstawiająca środki poprawy efektywności energetycznej w sektorze przemyśle.....	17
3.3.2 Opis poszczególnych środków poprawy efektywności energetycznej w sektorze przemyśle.....	17
3.4 Środki służące poprawie efektywności energetycznej w sektorze transportu (z wyłączeniem lotnictwa i żeglugi).....	22
3.4.1 Tabela przedstawiająca środki poprawy efektywności energetycznej w sektorze transportu.....	22
3.4.2 Opis poszczególnych środków poprawy efektywności energetycznej w sektorze transportu.....	23

---

4. Zagadnienia horyzontalne.....	26
4.1 Tabela przedstawiająca środki horyzontalne służące poprawie efektywności energetycznej.....	26
4.2 Opis poszczególnych środków horyzontalnych służących poprawie efektywności energetycznej.....	26
5. Środki poprawy efektywności energetycznej wymagane zgodnie z art. 5 i art. 7 dyrektywy 2006/32/WE.....	29
5.1 Artykuł 5 - Wzorcową rolę sektora publicznego.....	29
5.2 Artykuł 7 - Zapewnienie dostępu do informacji.....	30

ZAŁĄCZNIK do Krajowego Planu Działań dotyczącego efektywności energetycznej (EEAP)

1 Wstęp

Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej (EEAP) stanowi realizację zapisu art. 14 ust. 2 Dyrektywy 2006/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie efektywności końcowego wykorzystania energii i usług energetycznych.

Niniejszy dokument określa cel indykatorywny w zakresie oszczędności energii na rok 2016 wyrażony w jednostce bezwzględnej, który ma być osiągnięty w ciągu dziewięciu lat począwszy od 2008 roku, zgodnie z art. 4 ww. dyrektywy. Określony został również tzw. pośredni krajowy cel w zakresie oszczędności energii, przewidziany do osiągnięcia w 2010 r., który ma charakter orientacyjny i stanowi ścieżkę dochodzenia do osiągnięcia celu przewidzianego na 2016 r., umożliwiając ocenę postępu w jego realizacji. Ponadto w dokumencie przedstawiono zarys środków oraz wynikających z nich działań realizowanych bądź planowanych na szczeblu krajowym, służących do osiągnięcia krajowych celów indykatorywnych w przewidywanym okresie.

Zaproponowane w ramach Krajowego Planu Działań dotyczącego efektywności energetycznej (EEAP) środki i działania mają za zadanie:

- osiągnięcie celu indykatorywnego oszczędności energii zgodnie wymaganiami Dyrektywy 2006/32/WE tj. 9% w roku 2016,
- osiągnięcie celu pośredniego 2% w roku 2010.

Opracowując Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej (EEAP) przyjęto następujące założenia:

- proponowane działania są zgodne z działaniami zaproponowanymi przez Komisję Europejską w dokumencie „Action Plan for Energy Efficiency: Realising the Potential”, COM(2006) 545.
- proponowane działania będą w maksymalnym stopniu oparte na mechanizmach rynkowych i w minimalnym stopniu wykorzystywać finansowanie budżetowe,
- realizacja celów będzie osiągnięta wg zasady najmniejszych kosztów tj. m.in. wykorzystywać w maksymalnym stopniu istniejące mechanizmy i infrastrukturę organizacyjną,
- założono udział wszystkich podmiotów w celu wykorzystania całego krajowego potencjału efektywności energetycznej.

2 Krajowy cel indykacyjny w zakresie oszczędności energii

2.1 Obliczenie krajowego celu w zakresie oszczędności energii wyrażonego w jednostce bezwzględnej

Tabela przedstawiająca obliczenie krajowego celu w zakresie oszczędności energii

	2001	2002	2003	2004	2005	Średnia z lat 2001-2005
Całkowite zużycie energii finalnej [w GWh]	649070	628172	642418	656583	703011	655851
<i>Wyłączenia: zużycie energii w instalacjach wymienionych w Zał. 1 do Dyrektywy 2003/87/WE (Emissions Trading Directive)</i>						61943
Zużycie energii finalnej z wyłączeniem instalacji wymienionych w Zał. 1 do dyrektywy 2003/87/WE [w GWh]						593908
w tym:						
Sektor gospodarstw domowych [GWh]	223436	210410	205421	202525	216004	
Sektor usług [GWh]	61592	68105	72594	70001	69536	
Przemysł [GWh]	197466	188383	194907	201083	217830	
Transport [GWh]	106542	104461	118045	131407	147434	
Rolnictwo [GWh]	60034	56813	51451	51567	52207	
	Średnie zużycie energii finalnej w latach 2001-2005					593908 GWh
	Cel Dyrektywy 2006/32/WE (9% w 9 roku)					53452 GWh
	Cel w zakresie oszczędności energii przyjęty na 2016 r. (9%)					53452 GWh
	Cel pośredni określony na 2010 r. (2 %)					11878 GWh

Szczegółowy opis sposobu obliczenia krajowego celu w zakresie oszczędności energii został przedstawiony w Załączniku do Krajowego Planu Działań dotyczącego efektywności energetycznej (EEAP).

2.2 Szczegółowe zagadnienia związane z obliczaniem krajowego celu

2.2.1 Charakterystyka sposobu zbierania i opracowywania danych nt. krajowego zużycia energii finalnej

W Polsce informacje statystyczne w zakresie efektywności energetycznej gromadzone są przez szereg wyspecjalizowanych instytucji. Dane o zużyciu energii pozyskiwane są z badań sporządzanych przez Agencję Rynku Energii S.A. na formularzach G-02a, G-02b, G-03, a następnie publikowane w ramach statystyki publicznej prowadzonej przez Główny Urząd Statystyczny. Ponadto wykorzystywane są dane z innych badań oraz administracyjne bazy danych Urzędu Regulacji Energetyki i bazy danych Agencji Rynku Energii S.A., a także dane z wewnętrznego systemu informacyjnego Agencji Rozwoju Przemysłu S.A., dane Polskiej Izby Paliw Płynnych oraz koncesjonowanych operatorów i dystrybutorów paliw ciekłych i gazowych, energii elektrycznej i ciepła.

Badaniem z zakresu gospodarki paliwami i energią o największym zasięgu jest badanie bilansów paliw i energii. W badaniu tym uczestniczy kilkunastotysięczna grupa wybranych metodą doboru celowego podmiotów gospodarczych i ich jednostek lokalnych. W ramach badania dane statystyczne zbierane są z zastosowaniem formularzy sprawozdawczych o symbolach: G-02a, G-02b i G-03.

Formularze te zawierają sprawozdanie bilansowe nośników energii, sporządzane raz do roku przez osoby prawne, jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej i ich jednostki lokalne oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wybrane metodą doboru celowego. Sprawozdania obejmują wszystkie nośniki występujące w krajowych bilansach energii. Badania statystyczne prowadzone za pomocą ww. formularzy pozwalają zebrać informacje w zakresie zużytego paliwa, zainstalowanych mocy, produkcji energii elektrycznej i produkcji ciepła.

2.2.2 Zagadnienia związane z wyłączeniem instalacji objętych wspólnym systemem handlu emisjami (wymienionych w Załączniku 1 do dyrektywy 2003/87/WE ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie)

Dyrektywa 2006/32/WE dotyczy wszystkich odbiorców końcowych, ale zgodnie z artykułem 2 nie ma zastosowania do tych instalacji, które należą do kategorii wymienionych w Załączniku 1 do dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiającej system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych we Wspólnocie.

Aby dokładnie określić krajowy cel w zakresie oszczędności energii, należy całkowite zużycie energii finalnej w Polsce pomniejszyć o zużycie energii finalnej w instalacjach spełniających kryteria zawarte w Załączniku 1 do dyrektywy 2003/87/WE.

W ustawodawstwie krajowym rodzaje takich instalacji określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2007 r. *zmieniające rozporządzenie w sprawie rodzajów instalacji objętych wspólnotowym systemem handlu uprawnieniami do emisji*.

Dane na temat zużycia energii przez poszczególne rodzaje instalacji, które są objęte wspólnotowym systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych posiada Krajowy Administrator Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji (KASHUE).

Niezbędna do obliczenia krajowego celu indykatywnego wartość energii zużywanej w instalacjach objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji, została oszacowana na podstawie danych za 2005 rok gromadzonych przez KASHUE na potrzeby monitorowania systemu handlu uprawnieniami do emisji.

Dane te zostały zebrane na podstawie zweryfikowanych raportów rocznych emisji CO₂ za rok 2005 nadsyłanych do KASHUE przez operatorów instalacji objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji. Sposób monitorowania emisji CO₂ i raportowania danych o jej wielkości oraz wielkości zużycia paliw i ilości otrzymanej z ich spalania energii określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2006 r. *w sprawie sposobu monitorowania wielkości emisji substancji objętych wspólnotowym systemem handlu uprawnieniami do emisji*.

Dane o energii wprowadzonej w paliwie w 2005 roku przez poszczególne rodzaje instalacji objęte wspólnotowym systemem handlu uprawnieniami do emisji obliczono jako sumę energii otrzymywanej ze spalanych paliw w instalacjach podawanych w tabeli „Wielkość emisji CO₂ z procesów spalania paliw (obliczenia)” zweryfikowanych raportów rocznych emisji CO₂ w 2005 roku.

Zgodność ze stanem faktycznym danych przesyłanych do KASHUE w raportach rocznych emisji CO₂ jest potwierdzana przez akredytowanych weryfikatorów i Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska.

2.2.3 Zastosowane współczynniki przeliczeniowe

W tabeli stanowiącej Załącznik II do dyrektywy 2006/32/WE podaje się współczynniki przeliczeniowe dla wybranych paliw, do wykorzystania przy przeliczaniu do standardowych jednostek (np. kWh, ktoe) w celu porównania oszczędności energii uzyskanych u odbiorców końcowych.

Współczynnik przeliczeniowy 1 kWh energii elektrycznej na wartość opałow^ą wyrażoną w kWh wynosi 1. Odnośnik do tej wartości stanowi, że dla realizowanych oszczędności energii elektrycznej wyrażonej w kWh państwa członkowskie mogą zastosować współczynnik standardowy wynoszący 2,5, który wyraża oszacowaną na 40% przeciętną sprawność produkcji energii elektrycznej w UE (państwa członkowskie mogą zastosować również inny współczynnik, o ile jest to uzasadnione).

Wartość oszacowanego celu indykatywnego dla Polski wynosi 53452 GWh. Udział energii elektrycznej stanowi 16% tej wartości. Została przyjęta wartość współczynnika przeliczeniowego dla 1 kWh energii elektrycznej wynosząca 1.

3 Opis programów poprawy efektywności energetycznej, usług energetycznych oraz innych środków służących poprawie efektywności energetycznej w podziale na sektory końcowego wykorzystania energii

3.1 Środki służące poprawie efektywności energetycznej w sektorze mieszkalnictwa

3.1.1 Tabela przedstawiająca środki poprawy efektywności energetycznej w sektorze mieszkalnictwa

Lp.	Planowane środki poprawy efektywności energetycznej	Działanie w celu poprawy efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego	Lata
1	Wprowadzenie systemu oceny energetycznej budynków	Certyfikacja nowych i istniejących budynków mieszkalnych realizowana w wyniku wdrażania Dyrektywy 2002/91/WE	2009 do 2016 – proces ciągły
2	Fundusz Termomodernizacji	Prowadzenie przedsięwzięć termomodernizacyjnych dla budynków mieszkalnych.	1998 do 2016 - proces ciągły
3	Promowanie racjonalnego wykorzystania energii w gospodarstwach domowych	Ogólnopolska kampanii informacyjna na temat celowości i opłacalności stosowania wyrobów najbardziej efektywnych energetycznie	2008 do 2016 – proces ciągły

3.1.2 Opis poszczególnych środków poprawy efektywności energetycznej w sektorze mieszkalnictwa

Nazwa	1. Wprowadzenie systemu oceny energetycznej budynków
Kategoria	<i>Regulacje obowiązkowe – standardy techniczne</i>
Obszar	Cały kraj
Grupa docelowa	Sektor mieszkalnictwa: administratorzy budynków, właściciele budynków mieszkalnych, mieszkań oraz domów jednorodzinnych, wspólnoty mieszkaniowe, eksperci energetyczni, osoby wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, firmy budowlane, producenci wyrobów budowlanych.
Działania priorytetowe	Poprawa efektywności energetycznej nowych i istniejących budynków mieszkalnych, promowanie zastosowania odnawialnych źródeł energii w budynkach. Zapewnienie realizacji działań, które prowadzą do faktycznych oszczędności energii, rekomendowanych w wystawionych certyfikatach efektywności energetycznej budynków. Prowadzenie kampanii informacyjnych dotyczących certyfikatów efektywności energetycznej budynków.

	Podnoszenie świadomości i zachowań mieszkańców (np. promowanie zachowań energooszczędnych, zmiana schematów życia codziennego).
Ocena skuteczności (wskaźniki)	<p>Porozumienia pomiędzy różnymi jednostkami administracji rządowej zajmującymi się implementacją dyrektywy 2002/91/WE.</p> <p>Wkład wypracowany w ramach uczestnictwa w programach Unii Europejskiej wspierających dalszy rozwój certyfikatów efektywności energetycznej budynków.</p> <p>Liczba przykładowych działań dotyczących transferów wiedzy i doświadczenia w odniesieniu do budynków o małym, średnim i dużym zapotrzebowaniu na energię, oszacowanie możliwości powtórzenia takich działań.</p> <p>Liczba wzorcowych budynków budzących zainteresowanie mediów, będących przykładem zastosowania dyrektywy 2002/91/WE, liczba zainteresowanych mediów.</p> <p>Liczba przeszkolonych pracowników i ekspertów budownictwa, oszacowanie oddziaływania działań promocyjnych z punktu widzenia osób, które były nimi objęte.</p>
Stan realizacji Okres działania	Nowe działanie, proces wdrażania jeszcze nie rozpoczęty; 2009 do 2016 – proces ciągły

Nazwa	2. Fundusz Termomodernizacji
Kategoria	<i>Instrumenty finansowe</i>
Obszar	Cały kraj
Grupa docelowa	Sektor mieszkalnictwa: administratorzy budynków, właściciele budynków mieszkalnych, mieszkań oraz domów jednorodzinnych, wspólnoty mieszkaniowe, audytorzy energetyczni, firmy budowlane, producenci wyrobów budowlanych.
Działania priorytetowe	<p>Poprawa efektywności energetycznej istniejących budynków mieszkalnych, promowanie stosowania odnawialnych źródeł energii w budynkach.</p> <p>Zapewnienie realizacji przedsięwzięć termomodernizacyjnych, które prowadzą do faktycznych oszczędności energii u odbiorcy końcowego. Pomoc finansowa państwa dla inwestorów realizujących (przy pomocy kredytów zaciągniętych w bankach komercyjnych) przedsięwzięcia umożliwiające oszczędność zużycia energii przeznaczonej na potrzeby komunalno- bytowe (ogrzewanie, ciepła woda użytkowa).</p> <p>Przeprowadzanie i weryfikacja audytów energetycznych obejmujących budynki mieszkalne, użyteczności publicznej, lokalnej sieci ciepłowniczej, lokalnego źródła ciepła, budynków zbiorowego zamieszkania.</p> <p>Promowanie energooszczędnych technologii w budownictwie mieszkaniowym.</p> <p>Prowadzenie kampanii informacyjnych dotyczących energooszczędnych budynków oraz prawidłowego wykorzystywania efektów termomodernizacji budynków istniejących i poprawnej eksploatacji budynków.</p>
Ocena skuteczności (wskaźniki)	<p>Liczba przykładowych działań dotyczących transferów wiedzy i doświadczenia w odniesieniu do budynków o małym, średnim i dużym zapotrzebowaniu na energię.</p> <p>Kwota przyznanych i wypłaconych premii, stanowiących pomoc państwa dla inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjne.</p>

	<p>Wzrost zainteresowania programem termomodernizacji, systematyczny wzrost liczby i wartości realizowanych przedsięwzięć.</p> <p>Liczba wzorcowych budynków będących przykładem zastosowania energooszczędnych technologii w budownictwie mieszkaniowym, liczba zainteresowanych inwestorów.</p> <p>Liczba przeszkolonych pracowników i ekspertów budownictwa, oszacowanie oddziaływania działań promocyjnych z punktu widzenia osób, które były nimi objęte.</p>
Stan realizacji	Wcześniejsze działanie mające trwały efekt;
Okres działania	1998 do 2016 – proces ciągły

Nazwa	3. Promowanie racjonalnego wykorzystania energii w gospodarstwach domowych
Kategoria	<i>Informacja i doradztwo</i> – etykiety efektywności energetycznej, ukierunkowane kampanie informacyjne. <i>Usługi energetyczne</i>
Obszar	Cały kraj
Grupa docelowa	Sektor gospodarstw domowych: właściciele mieszkań oraz domów jednorodzinnych.
Działania priorytetowe	<p>Przeprowadzenie ogólnopolskiej kampanii informacyjnej na temat celowości i opłacalności stosowania wyrobów najbardziej efektywnych energetycznie.</p> <p>Wymiana oświetlenia w budynkach mieszkalnych na energooszczędne.</p> <p>Wymiana starych energochłonnych urządzeń gospodarstwa domowego na urządzenia nowe energooszczędne.</p> <p>Wymiana informacji, najlepszych praktyk oraz stosowanie zachęt podatkowych i rabatów dla producentów urządzeń gospodarstwa domowego i konsumentów.</p> <p>Zachęcenie sprzedawców i konsumentów do zwracania większej uwagi na etykiety efektywności energetycznej i informacje zawarte w charakterystyce technicznej sprzedawanych i kupowanych produktów.</p> <p>Działania mające na celu wyjaśnienie, sprawdzenie i wymuszenie właściwego rozmieszczenia etykiet efektywności energetycznej.</p> <p>Projektowanie, wytwarzanie, sprzedaż, eksploatacja i utylizacja produktów zużywających energię w sposób zapewniający najwyższą możliwą efektywność energetyczną przy założonym poziomie kosztów.</p> <p>Działania przekonujące użytkowników do redukcji zużycia energii, np. poprzez odpowiednie opomiarowanie zużycia oraz dokładne informacje na rachunkach, czytelne dla użytkownika.</p>
Ocena skuteczności (wskaźniki)	<p>Liczba osób, do których dotarło poprzez kampanie informacyjne.</p> <p>Liczba działań informacyjnych podjętych przez producentów i sprzedawców detalicznych na temat energooszczędnych urządzeń gospodarstwa domowego.</p> <p>Udoskonalone metody monitorowania transformacji rynku i pojawiających się innowacyjnych pomysłów w celu przyspieszenia zmian rynku, zwłaszcza dla urządzeń o największym potencjale poprawy efektywności energetycznej.</p> <p>Wzrost zainteresowania konsumentów etykietami efektywności energetycznej, lepsza widoczność etykiet i czytelność informacji na nich zawartych.</p>

	Ilość starych energochłonnych urządzeń gospodarstwa domowego wymienionych na urządzenia nowe energooszczędne. Postęp w dziedzinie projektowania, wytwarzania, eksploatacji i utylizacji urządzeń gospodarstwa domowego.
Stan realizacji Okres działania	Nowe działanie, proces wdrażania jeszcze nie rozpoczęty; 2008 do 2016 – proces ciągły

3.2 Środki służące poprawie efektywności energetycznej w sektorze usług

3.2.1 Tabela przedstawiająca środki poprawy efektywności energetycznej w sektorze usług

Lp.	Planowane środki poprawy efektywności energetycznej	Działanie w celu poprawy efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego	Lata
1	Zwiększenie udziału w rynku energooszczędnych produktów zużywających energię	Określenie minimalnych wymagań w zakresie efektywności energetycznej dla nowych produktów zużywających energię wprowadzanych do obrotu (wdrażanie Dyrektywy 2005/32/WE)	2008 do 2016 – proces ciągły
2	Program oszczędnego gospodarowania energią w sektorze publicznym	Zobowiązanie administracji rządowej do podejmowania działań energooszczędnych w ramach pełnienia przez nią wzorcowej roli	2008 do 2016 – proces ciągły
3	Promocja usług energetycznych wykonywanych przez ESCO	Pobudzenie rynku dla firm usług energetycznych (ESCO)	2009 do 2016
4	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 oraz Regionalne Programy Operacyjne	Wsparcie finansowe działań dotyczących obniżenia energochłonności sektora publicznego	2008 do 2013
5	Grant z Globalnego Funduszu Ochrony Środowiska (GEF) – Projekt Efektywności Energetycznej	Wsparcie finansowe przedsięwzięć w zakresie termomodernizacji budynków, miejskich systemów grzewczych i sieci ciepłych	2005 do 2011

3.2.2 Opis poszczególnych środków poprawy efektywności energetycznej w sektorze usług

Nazwa	1. Zwiększenie udziału w rynku energooszczędnych produktów zużywających energię
Kategoria	<i>Regulacje obowiązkowe</i> – standardy techniczne, ukierunkowana kampania informacyjna
Obszar	Cały kraj
Grupa docelowa	Sektor produktów i usług: przedsiębiorcy, producenci, izby handlowe i gospodarcze, sprzedawcy, dystrybutorzy, hurtownicy, konsumenci, analitycy rynku, agencje energetyczne.

Działania priorytetowe	<p>Kampanie informacyjne mające na celu zastępowanie produktów nie efektywnych energetycznie produktami energooszczędnymi.</p> <p>Działania skierowane na transformację rynku produktów zużywających energię, zidentyfikowanych jako stanowiące największe wyzwanie z punktu widzenia oszczędzania energii: np. sprzęt ADG, sprzęt biurowy, oświetlenie, silniki elektryczne, drobne urządzenia elektroniczne.</p> <p>Dobrowolne zobowiązania, kodeksy postępowania dostawców z producentami, hurtownikami i sprzedawcami detalicznymi, a po stronie konsumentów głównie z władzami publicznymi i dużymi grupami konsumenckimi.</p> <p>Zapewnienie niezależnego testowania urządzeń i sprzętu w celu podniesienia zaufania do znakowania i wymagań w zakresie efektywności energetycznej.</p> <p>Tworzenie dużych grup konsumentów, w celu zmniejszenia odczuwalności kosztów związanych z wprowadzaniem nowych technologii.</p> <p>Szkolenia techników odpowiedzialnych za instalację i konserwację produktów zużywających energię.</p>
Ocena skuteczności (wskaźniki)	<p>Wdrożenia wyników analiz z zakresu efektywności energetycznej wykonywanych przez producentów, powiązane z nowymi inwestycjami w urządzenia energooszczędne.</p> <p>Liczba nowych dobrowolnych zobowiązań po stronie sprzedawców, dystrybutorów i kupujących.</p> <p>Wzrost obrotów sprzedaży produktów energooszczędnych.</p> <p>Liczba osób, do których dotarło poprzez kampanie informacyjne.</p> <p>Liczba działań informacyjnych podjętych przez producentów i sprzedawców detalicznych na temat energooszczędnych produktów.</p> <p>Liczba przeszkolonych sprzedawców, monterów i personelu zajmującego się konserwacją urządzeń.</p> <p>Udoskonalone metody monitorowania transformacji rynku i pojawiających się innowacyjnych pomysłów w celu przyspieszenia zmian rynku, zwłaszcza dla produktów o największym potencjale efektywności energetycznej.</p>
Stan realizacji Okres działania	<p>Nowe działanie, proces wdrażania jeszcze nie rozpoczęty;</p> <p>2008 do 2016 – proces ciągły</p>

Nazwa	2. Program oszczędnego gospodarowania energią w sektorze publicznym
Kategoria	<i>Wzorcowa rola sektora publicznego</i>
Obszar	Cały kraj
Grupa docelowa	Sektor publiczny: jednostki sektora publicznego, w tym centralne i terenowe organy administracji rządowej i samorządowej, szkoły, szpitale itp., agencje energetyczne.
Działania priorytetowe	Zobowiązanie administracji rządowej do podejmowania działań energooszczędnych w ramach pełnienia przez nią wzorcowej roli. Działania wspierające stosowanie energooszczędnych urządzeń i sprzętu stanowiącego wyposażenie budynków sektora publicznego (biura, urzędy, szkoły, szpitale itp.).

	<p>Uwzględnianie w realizowanych inwestycjach publicznych kryterium efektywności energetycznej.</p> <p>Podnoszenie świadomości pracowników sektora publicznego w zakresie oszczędnego gospodarowania energią.</p> <p>Wymiana oświetlenia ulicznego i instalacja nowego efektywnego energetycznie.</p> <p>Szkolenia dla pracowników sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej oraz zachowań energooszczędnych.</p> <p>Działania promujące wymianę najlepszych praktyk pomiędzy poszczególnymi jednostkami sektora publicznego w zakresie zamówień publicznych.</p>
Ocena skuteczności (wskaźniki)	<p>Porozumienia pomiędzy różnymi jednostkami administracji rządowej zajmującymi się implementacją dyrektywy 2006/32/WE.</p> <p>Wkład wypracowany w ramach uczestnictwa w programach Unii Europejskiej wspierających wymianę najlepszych praktyk w dziedzinie poprawy efektywności energetycznej w sektorze publicznym.</p> <p>Informacje na temat podjętych przez jednostki sektora publicznego działań i osiągniętych efektach przekazywane społeczeństwu.</p> <p>Sprawozdania składane przez jednostki sektora publicznego organowi nadzorującemu i monitorującemu zawierające podejmowane działania i osiągnięte rezultaty.</p> <p>Ilość zakupionych przez sektor publiczny urządzeń i sprzętu biurowego o najwyższej uzasadnionej ekonomicznie klasie efektywności energetycznej.</p> <p>Liczba przeszkolonych pracowników sektora publicznego, oszacowanie oddziaływania działań szkoleniowych z punktu widzenia osób, które były nimi objęte.</p> <p>Informacje zbiorcze o wynikach podejmowanych przez sektor publiczny działań zamieszczane za pośrednictwem mediów, stron internetowych, tablic informacyjnych (w tym multimedialnych) itp.</p>
Stan realizacji Okres działania	<p>Nowe działanie, proces wdrażania jeszcze nie rozpoczęty;</p> <p>2008 do 2016 – proces ciągły</p>

Nazwa	3. Promocja usług energetycznych wykonywanych przez ESCO
Kategoria	<i>Usługi energetyczne</i>
Obszar	Cały kraj
Grupa docelowa	<p>Sektor publiczny: jednostki sektora publicznego, w tym centralne i terenowe organy administracji rządowej i samorządowej, szkoły, szpitale itp.</p> <p>Sektor produktów i usług: firmy ESCO, przedsiębiorcy, izby handlowe i gospodarcze, sprzedawcy, dystrybutorzy, hurtownicy, konsumenci, analitycy rynku, agencje energetyczne, instytucje finansowe.</p>
Działania priorytetowe	<p>Pobudzenie rynku dla firm ESCO, świadczących usługi energetyczne, za które opłata całościowo lub częściowo oparta jest na osiągniętych oszczędnościach energii.</p> <p>Zapewnienie odbiorcom końcowym świadczenia konkurencyjnych cenowo usług energetycznych jako działanie wspierające skuteczną implementację Dyrektywy 2006/32/WE.</p>

	<p>Rozwój i promocja odpowiednich mechanizmów finansowych dla projektów dotyczących efektywności energetycznej.</p> <p>Działania promujące rozwój firm typu ESCO, tzn. podnoszenie świadomości, budowa zaufania do działalności tych firm oraz tworzenie ich spisu.</p> <p>Działania rozwijające odpowiednie projekty kwalifikacji, akredytacji i certyfikacji dla dostawców usług energetycznych, audytu energetycznego oraz ulepszonych metod mierzenia efektywności energetycznej.</p> <p>Działania zmieniające wzorce konsumpcji energii i prowadzące do wzrostu popytu na usługi energetyczne.</p> <p>Działania mające na celu zidentyfikowanie i usunięcie barier w krajowych przepisach prawnych związanych z funkcjonowaniem firm typu ESCO.</p> <p>Działania rozpowszechniające identyfikację, analizę i wymianę najlepszych praktyk dotyczących mechanizmów finansowania poprawy efektywności energetycznej.</p>
Ocena skuteczności (wskaźniki)	<p>Konkretne przykłady korzyści w zakresie poprawy efektywności energetycznej wynikających z implementacji Dyrektywy 2006/32/WE.</p> <p>Monitoring i kontrola postępu w osiąganiu poprawy efektywności energetycznej.</p> <p>Analiza funkcjonowania różnych modeli wdrażania poprawy efektywności energetycznej za pomocą formuły firm ESCO.</p> <p>Wskazówki dla systemu audytów i zamówień publicznych.</p> <p>Wzrost zaufania do kontraktowania energii i firm ESCO.</p> <p>Dowody na poprawę warunków rynkowych dla rozwoju firm ESCO.</p>
Stan realizacji Okres działania	<p>Nowe działanie, proces wdrażania jeszcze nie rozpoczęty;</p> <p>2009 do 2016</p>

Nazwa	4. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 oraz Regionalne Programy Operacyjne
Kategoria	<i>Wsparcie finansowe ze środków publicznych</i>
Obszar	Cały kraj
Grupa docelowa	<p>Sektor publiczny: jednostki sektora publicznego, w tym centralne i terenowe organy administracji rządowej i samorządowej, szkoły, szpitale itp.</p> <p>Organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne związki wyznaniowe.</p>
Działania priorytetowe	<p>Wsparcie finansowe projektów dotyczących termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów na energooszczędne.</p> <p>Pełne finansowanie przygotowania kompleksowej dokumentacji niezbędnej do wnioskowania i realizacji przedsięwzięcia w ramach działania.</p> <p>Działania wspierające przedsięwzięcia termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej w ramach regionalnych programów operacyjnych.</p>

Ocena skuteczności (wskaźniki)	Liczba obiektów objętych termomodernizacją. Ilość zaoszczędzonej energii wynikająca z realizacji projektów termomodernizacyjnych. Monitoring i kontrola postępu w osiąganiu poprawy efektywności energetycznej wynikające z implementacji Dyrektywy 2006/32/WE.
Stan realizacji Okres działania	Nowe działanie, proces wdrażania jeszcze nie rozpoczęty; 2008 do 2013

Nazwa	5. Grant z Globalnego Funduszu Ochrony Środowiska (GEF) – Projekt Efektywności Energetycznej
Kategoria	<i>Instrumenty finansowe – granty</i>
Obszar	Cały kraj
Grupa docelowa	Podmioty realizujące inwestycje energooszczędne w zakresie termomodernizacji budynków, miejskich systemów grzewczych i sieci ciepłych, tj. osoby prawne, samorządy, spółdzielnie oraz firmy ESCO.
Działania priorytetowe	Wsparcie finansowe inwestycji w zakresie termomodernizacji budynków, miejskich systemów grzewczych i sieci ciepłych o długim (10 – letnim) okresie zwrotu, realizowanych w województwie małopolskim przez Przedsiębiorstwo Oszczędzania Energii ESCO sp. z o.o. w Krakowie. Zabezpieczenie poręczeń spłaty kredytów udzielonych przez współpracujące z Bankiem Gospodarstwa Krajowego banki komercyjne na przedsięwzięcia energooszczędne w budynkach, miejskich systemach grzewczych i sieciach ciepłych. Finansowanie pomocy technicznej przeznaczonej na wsparcie oraz monitoring projektu.
Ocena skuteczności (wskaźniki)	Liczba obiektów objętych termomodernizacją. Liczba i wartość poręczeń spłaty kredytów udzielonych przez współpracujące z Bankiem Gospodarstwa Krajowego banki komercyjne na przedsięwzięcia energooszczędne. Ilość zaoszczędzonej energii wynikająca z realizacji projektów termomodernizacyjnych.
Stan realizacji Okres działania	Wcześniejsze działanie mające trwały efekt; 2005 do 2011

3.3 Środki służące poprawie efektywności energetycznej w sektorze przemysłu (z wyłączeniem instalacji objętych wspólnym systemem handlu emisjami)

3.3.1 Tabela przedstawiająca środki poprawy efektywności energetycznej w sektorze przemysłu

Lp.	Planowane środki poprawy efektywności energetycznej	Działanie w celu poprawy efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego	Lata
1	Promocja wysokosprawnej kogeneracji (CHP)	Wspieranie rozwoju wysokosprawnej kogeneracji, poprzez obowiązek nałożony na sprzedawców energii elektrycznej oraz mechanizm wsparcia.	2007 do 2016 – proces ciągły
2	System dobrowolnych zobowiązań w przemyśle	Zobowiązanie decydentów w przemyśle do realizacji działań skutkujących wzrostem efektywności energetycznej ich przedsiębiorstw	2009 do 2016 – proces ciągły
3	Rozwijanie systemu zarządzania energią i systemu audytów energetycznych w przemyśle	Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności pracowników zarządzających energią, urządzeniami i utrzymaniem personelu w zakładzie przemysłowym oraz przeprowadzanie audytów energetycznych w przemyśle	2008 do 2016 – proces ciągły
4	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 oraz Regionalne Programy Operacyjne	Wsparcie finansowe działań dotyczących wysokosprawnego wytwarzania energii oraz zmniejszenia strat w dystrybucji energii	2008 do 2013
5	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013	Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania najlepszych dostępnych technik (BAT)	2008 do 2013

3.3.2 Opis poszczególnych środków poprawy efektywności energetycznej w sektorze przemysłu

Nazwa	1. Promocja wysokosprawnej kogeneracji (CHP)
Kategoria	<i>Mechanizm wsparcia</i> - obowiązek nałożony na sprzedawców energii elektrycznej
Obszar	Cały kraj
Grupa docelowa	Sektor energetyki, organy administracji rządowej i samorządowej, przemysł, przedsiębiorstwa usługowe, konsumenci, agencje energetyczne, instytucje finansowe, system edukacji.

Działania priorytetowe	<p>Wprowadzenie mechanizmu pozyskiwania, umarzania i obrotu świadectwami potwierdzającymi wytwarzanie energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji, skutkujących oszczędnością energii. Zobowiązanie podmiotów, zajmujących się sprzedażą energii elektrycznej odbiorcom końcowym, do uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia energii wytworzonej w kogeneracji i pozyskania za to określonej ilości świadectw pochodzenia (lub zapłacenia opłaty zastępczej).</p> <p>Działania wspierające udoskonalenie procesu przetwarzania energii dla obecnych mocy wytwórczych, jak również nowych mocy wytwórczych dla energii elektrycznej, ogrzewania i chłodzenia.</p> <p>Działania ułatwiające inwestycje mające na celu zwiększenie efektywności energetycznej w przemyśle, np. poprzez umieszczenie projektów związanych z wysokosprawną kogeneracją w biznes planach. Zachęcanie do inwestowania w rozwój rynku kogeneracji, w tym koordynacja działań i stworzenie bazy kontaktów między specjalistami, decydentami i głównymi uczestnikami działającymi na tym rynku.</p> <p>Działania zmierzające do określenia zapotrzebowania na ogrzewanie i chłodzenie, które może być zaspokojone przez systemy wysokosprawnej kogeneracji.</p>
Ocena skuteczności (wskaźniki)	<p>Rezultaty zrealizowanych projektów w powiązaniu z nowymi inwestycjami w wysokosprawną kogenerację w przemyśle, oszacowanie efektu końcowego.</p> <p>Prowadzenie rejestru świadectw pochodzenia z kogeneracji oraz informacji o wydanych i umorzonych świadectwach pochodzenia z kogeneracji.</p> <p>Ocena postępu osiągniętego w zwiększaniu udziału wysokosprawnej kogeneracji w całkowitej krajowej produkcji energii elektrycznej.</p> <p>Analiza i monitoring rozwoju rynku i udziału energii elektrycznej wytwarzanej w wysokosprawnej kogeneracji, w tym informacje o profilach konsumentów, cenach i kosztach.</p> <p>Analiza wykorzystania, wpływu i skuteczności krajowych i regionalnych programów wspierania wysokosprawnej kogeneracji.</p> <p>Usprawnione informowanie o rozmieszczeniu kogeneracji na rynkach, nowe instalacje, potencjalna moc grzewcza i chłodząca.</p> <p>Wymiana doświadczeń, najlepszych praktyk oraz liczba zakończonych sukcesem działań w rozpowszechnianiu wysokosprawnej kogeneracji.</p> <p>Wzrost liczby operatorów wysokosprawnej kogeneracji, liczba operatorów posiadających świadectwa pochodzenia z kogeneracji.</p> <p>Liczba decydentów świadomych korzyści wynikających z inwestowania w rozwój wysokosprawnej kogeneracji.</p>
Stan realizacji Okres działania	<p>Nowe działanie, proces wdrażania rozpoczęty;</p> <p>2007 do 2016 – proces ciągły</p>

Nazwa	2. System dobrowolnych zobowiązań w przemyśle
Kategoria	<i>Dobrowolne zobowiązania</i>
Obszar	Cały kraj
Grupa docelowa	Sektor przemysłu, sektor publiczny, centralne i terenowe organy administracji rządowej i samorządowej, przedsiębiorcy, analitycy rynku, agencje energetyczne, instytucje finansowe.

Działania priorytetowe	<p>Działania związane z wprowadzeniem systemu dobrowolnych zobowiązań skutkujących zwiększeniem efektywności energetycznej w przemyśle, zawieranych pomiędzy organem administracji rządowej a przedsiębiorcami.</p> <p>Określenie zasad i warunków na jakich przedsiębiorca zobowiązuje się w określonej perspektywie czasowej zrealizować działania skutkujące zwiększeniem efektywności energetycznej w swoim zakładzie.</p> <p>Dokładne określenie celów oraz zasad monitoringu i raportowania wymaganych w ramach dobrowolnych zobowiązań.</p> <p>Przyznanie przedsiębiorcy określonych preferencji, takich jak dodatkowe <i>białe certyfikaty</i>, wsparcie audytorskie i eksperckie, obniżenie opłat za korzystanie ze środowiska itp., z tytułu wypełnienia warunków dobrowolnego zobowiązania.</p> <p>Wyłonienie organu administracji rządowej, jako strony dobrowolnego zobowiązania, który będzie sprawował nadzór merytoryczny nad realizowanymi przedsięwzięciami i pełnił rolę koordynatora systemu.</p> <p>Zobowiązanie decydentów w przemyśle do realizacji działań skutkujących wzrostem efektywności energetycznej ich przedsiębiorstw.</p> <p>Działania skłaniające decydentów w przemyśle do poprawy efektywności energetycznej ich firm i przekazywania informacji nt. swoich osiągnięć klientom i dostawcom.</p> <p>Wprowadzenie mechanizmów zachęt finansowych wspierających transformację rynku w kierunku zwiększenia udziału w nim energooszczędnych urządzeń np. Program PEMP w zakresie wspierania rozwoju rynku energooszczędnych silników elektrycznych.</p>
Ocena skuteczności (wskaźniki)	<p>Liczba nowych dobrowolnych zobowiązań zawartych z przedsiębiorcami, producentami przemysłowymi, zrzeszeniami producentów itp.</p> <p>Liczba zobowiązań i konkretnych planów działania pochodzących od decydentów w przemyśle w celu zwiększenia efektywności energetycznej.</p> <p>Udoskonalone metody monitorowania transformacji rynku i pojawiających się innowacyjnych pomysłów w celu przyspieszenia zmian rynku, zwłaszcza dla produktów o największym potencjale efektywności energetycznej.</p> <p>Wzrost efektywności energetycznej przemysłu, zwłaszcza wśród małych i średnich przedsiębiorstw, poprawiający ich konkurencyjność i wizerunek.</p> <p>Wdrożenia wyników analiz z zakresu efektywności energetycznej wykonywanych przez producentów, powiązane z nowymi inwestycjami w urządzenia energooszczędne.</p>
Stan realizacji Okres działania	<p>Działanie planowane;</p> <p>2009 do 2016 – proces ciągły</p>

Nazwa	3. Rozwijanie systemu zarządzania energią i systemu audytów energetycznych w przemyśle.
Kategoria	<i>Działania informacyjne</i> - audyty energetyczne, szkolenie i edukacja
Obszar	Cały kraj

Grupa docelowa	Sektor przemysłu, sektor publiczny, centralne i terenowe organy administracji rządowej i samorządowej, przedsiębiorcy, analitycy rynku, agencje energetyczne, instytucje finansowe, izby gospodarcze, system edukacji, środki masowego przekazu.
Działania priorytetowe	<p>Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności pracowników zarządzających energią, urządzeniami i utrzymaniem personelu w zakładzie przemysłowym.</p> <p>Przeprowadzanie audytów energetycznych w wybranych zakładach przemysłowych w celu oceny możliwości poprawy efektywności energetycznej tych zakładów.</p> <p>Działania zwiększające świadomość i umiejętności zarządzających energią i urządzeniami oraz utrzymaniem personelu w przemyśle.</p> <p>Rozwój i promocja bezpłatnych i łatwych narzędzi zarządzania energią przystosowanych dla przemysłu, w tym narzędzi dla audytów energetycznych i benchmarkingu.</p> <p>Wprowadzenie programu szkoleń w zakresie zarządzania energią dla kadry technicznej i zarządzającej w zakładach przemysłowych.</p> <p>Świadczenie usług doradczych oraz informowanie o możliwościach redukcji zużycia energii w zakładach przemysłowych.</p> <p>Działania ułatwiające wymianę know-how i doświadczeń pomiędzy pracownikami zarządzającymi energią, urządzeniami i utrzymaniem personelu w zakładzie przemysłowym,</p> <p>Działania mające na celu promowanie tworzenia publiczno-prywatnych funduszy efektywności energetycznej i pakietów finansowych dla przemysłu na audyty energetyczne i inwestycje zwiększające efektywność energetyczną.</p>
Ocena skuteczności (wskaźniki)	<p>Liczba wykonanych audytów energetycznych w zakładach przemysłowych.</p> <p>Analiza wykorzystania, wpływu i skuteczności programów, standardów i procedur przeprowadzania audytów energetycznych w przemyśle.</p> <p>Postęp osiągnięty w podnoszeniu kwalifikacji i umiejętności pracowników zarządzających energią, urządzeniami i utrzymaniem personelu w zakładzie przemysłowym.</p> <p>Wzrost świadomości wśród decydentów związanych z przemysłem, informowanie decydentów o korzyściach finansowych związanych z poprawą efektywności energetycznej.</p> <p>Opracowanie i wydanie drukiem podręczników nt. systemów zarządzania energią w przemyśle oraz materiałów szkoleniowych.</p> <p>Liczba/wykaz nowych pomysłów na efektywne energetycznie sposoby postępowania i uregulowania w sektorze przemysłowym.</p> <p>Liczba zobowiązań podjętych przez decydentów do zrealizowania konkretnych działań w celu zwiększenia efektywności energetycznej ich przedsiębiorstw.</p> <p>Liczba szkoleń dla kadry technicznej i zarządzającej zakładów przemysłowych prowadzonych na dużą skalę, możliwych do cyklicznego powtarzania dla różnych grup uczestników.</p> <p>Liczba przeszkolonych pracowników zarządzających energią, a także personelu zajmującego się konserwacją urządzeń, liczba i jakość nowych sieci kontaktów.</p>
Stan realizacji Okres działania	<p>Nowe działanie, proces wdrażania jeszcze nie rozpoczęty;</p> <p>2008 do 2016 – proces ciągły</p>

Nazwa	4. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 oraz Regionalne Programy Operacyjne.
Kategoria	<i>Wsparcie finansowe ze środków publicznych</i>
Obszar	Cały kraj
Grupa docelowa	Przedsiębiorcy, jednostki samorządu terytorialnego, podmioty wykonujące usługi publiczne na podstawie umowy zawartej z jednostką samorządu terytorialnego.
Działania priorytetowe	<p>Wsparcie finansowe inwestycji w zakresie modernizacji i budowy jednostek wysokosprawnego wytwarzania energii, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa lub modernizacja jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu zgodnie z wymogami dla wysokosprawnej kogeneracji określonymi w dyrektywie 2004/8/WE, - zastępowanie jednostek wytwarzania ciepła jednostkami wytwarzania energii w skojarzeniu zgodnie z wymogami dla wysokosprawnej kogeneracji określonymi w dyrektywie 2004/8/WE, - przygotowanie kompleksowej dokumentacji niezbędnej do wnioskowania i realizacji przedsięwzięcia (studium wykonalności, ocena oddziaływania na środowisko, dokumentacja techniczna). <p>Wsparcie finansowe inwestycji w zakresie zmniejszenia strat energii powstających w procesie dystrybucji energii elektrycznej i ciepła, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozbudowa lub modernizacja sieci dystrybucyjnych średniego, niskiego i wysokiego napięcia mająca na celu ograniczenie strat sieciowych, - budowa nowych oraz modernizacja istniejących sieci ciepłowniczych oraz węzłów cieplnych poprzez stosowanie energooszczędnych technologii i rozwiązań, - przygotowanie kompleksowej dokumentacji niezbędnej do wnioskowania i realizacji przedsięwzięcia (studium wykonalności, ocena oddziaływania na środowisko, dokumentacja techniczna).
Ocena skuteczności (wskaźniki)	<p>Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w skojarzeniu.</p> <p>Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w skojarzeniu.</p> <p>Moc zainstalowana energii elektrycznej.</p> <p>Ilość wytworzonej energii ciepłej.</p> <p>Ilość zaoszczędzonego paliwa.</p> <p>Długość wybudowanej sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej.</p> <p>Długość przebudowanej sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej.</p> <p>Liczba wybudowanych transformatorów.</p> <p>Liczba przebudowanych transformatorów.</p> <p>Długość wybudowanej sieci ciepłowniczej.</p> <p>Długość przebudowanej sieci ciepłowniczej.</p> <p>Zmiana poziomu strat energii elektrycznej w dystrybucji.</p> <p>Zmiana poziomu strat energii ciepłej w dystrybucji.</p>
Stan realizacji	Nowe działanie, proces wdrażania jeszcze nie rozpoczęty;
Okres działania	2008 do 2013

Nazwa	5. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013
Kategoria	<i>Wsparcie finansowe ze środków publicznych</i>
Obszar	Cały kraj
Grupa docelowa	Przedsiębiorstwa podlegające przepisom dyrektywy 96/61/WE w sprawie zintegrowanego zapobiegania i ograniczania zanieczyszczeń.
Działania priorytetowe	Wsparcie finansowe inwestycji w zakresie wdrażania najlepszych dostępnych technik (BAT), umożliwiających dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów dyrektywy 96/61/WE w sprawie zintegrowanego zapobiegania i ograniczania zanieczyszczeń, w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> - zmiany technologii służące zmniejszeniu zapotrzebowania na energię, wodę oraz surowce, ze szczególnym uwzględnieniem wtórnego wykorzystania energii odpadowej oraz eliminacji wytwarzania odpadów, - zmiany technologii ukierunkowane na ograniczenie wielkości emisji niektórych substancji i energii do poziomu określonego w przepisach krajowych i wspólnotowych oraz dokumentach referencyjnych BAT.
Ocena skuteczności (wskaźniki)	Liczba inwestycji w przedsiębiorstwach w zakresie wdrażania najlepszych dostępnych technik BAT. Zmniejszenie zużycia energii przez przedsiębiorstwa. Wykorzystanie energii odpadowej przez przedsiębiorstwa. Zmiana zużycia wody przez przedsiębiorstwa.
Stan realizacji Okres działania	Nowe działanie, proces wdrażania jeszcze nie rozpoczęty; 2008 do 2013

3.4 Środki służące poprawie efektywności energetycznej w sektorze transportu (z wyłączeniem lotnictwa i żeglugi)

3.4.1 Tabela przedstawiająca środki poprawy efektywności energetycznej w sektorze transportu

Lp.	Planowane środki poprawy efektywności energetycznej	Działanie w celu poprawy efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego	Lata
1	Wprowadzenie systemów zarządzania ruchem i infrastrukturą transportową	Działania mające na celu wzrost efektywności energetycznej w transporcie poprzez planowanie i koordynację zarządzania ruchem i infrastrukturą transportową.	2008 do 2016 – proces ciągły
2	Promowanie systemów transportu zrównoważonego oraz efektywnego wykorzystania paliw w transporcie	Działania promujące wprowadzenie energooszczędnych środków transportu oraz ekologicznego sposobu jazdy.	2008 do 2016 – proces ciągły

3.4.2 Opis poszczególnych środków poprawy efektywności energetycznej w sektorze transportu

Nazwa	1. Wprowadzenie systemów zarządzania ruchem i infrastrukturą transportową
Kategoria	<i>Działania informacyjne</i> – centra informacji, ukierunkowane kampanie informacyjne, szkolenie i edukacja. <i>Wsparcie finansowe ze środków publicznych</i>
Obszar	Cały kraj
Grupa docelowa	Sektor transportu, przewoźnicy, operatorzy flot pojazdów, agencje transportowe, centralne i terenowe organy administracji rządowej i samorządowej, system edukacji, środki masowego przekazu.
Działania priorytetowe	Zorganizowanie zarządzania i ułatwienie dostępu do informacji dla przewoźników. Redukcja zbyt wysokiego zapotrzebowania na transport. Działania mające na celu zwiększenie atrakcyjności i wykorzystania transportu szynowego, w tym w postaci wsparcia finansowego ze środków publicznych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013. Promowanie transportu intermodalnego, w tym w postaci wsparcia finansowego ze środków publicznych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013. Zarządzanie ruchem miejskim, tzw. <i>zielona fala</i> . Ustanowienie konkretnych miar i zintegrowanych strategii dla ekologicznego transportu miejskiego i transportu towarów na obszarze miasta, w tym ustanowienie właściwych mechanizmów zarządzania i struktur organizacyjnych. Wsparcie dla inteligentnych systemów transportu. Ułatwienie dostępu do informacji dot. efektywności energetycznej w transporcie, oraz aktywne i innowacyjne ich rozpowszechnianie do odpowiednio wybranych grup docelowych. Tworzenie stref o ograniczonym lub uregulowanym dostępie dla użytkowników transportu. Prowadzenie kampanii informacyjnych adresowanych do różnych grup docelowych nt. zwiększenia efektywności energetycznej w transporcie.
Ocena skuteczności (wskaźniki)	Liczba nowych uczestników rynku, którzy promują i stosują stałe miary efektywności energetycznej w transporcie. Liczba przykładowych działań dotyczących transferów wiedzy i doświadczenia w zakresie efektywnego energetycznie transportu. Przykłady korzyści wynikających z planowania i koordynacji zarządzania ruchem dla efektywności energetycznej w transporcie. Wpływ działań promocyjnych na liczbę osób, do których dotarły, jeśli to możliwe, klasyfikacja grup docelowych. Liczba zidentyfikowanych kluczowych uczestników rynku oraz przykłady zastosowanych regulacji mających na celu wzrost efektywności energetycznej w transporcie. Transfer, zastosowanie i promocja najlepszych praktyk, strategii i technologii. Liczba kampanii informacyjnych adresowanych do różnych grup docelowych nt. zwiększenia efektywności energetycznej w transporcie.

Stan realizacji	Nowe działanie, proces wdrażania jeszcze nie rozpoczęty;
Okres działania	2009 do 2016 – proces ciągły

Nazwa	2. Promowanie systemów transportu zrównoważonego oraz efektywnego wykorzystania paliw w transporcie
Kategoria	<i>Działania informacyjne</i> – ukierunkowane kampanie informacyjne, szkolenie i edukacja; <i>Regulacje obowiązkowe</i> - standardy i normy
Obszar	Cały kraj
Grupa docelowa	Sektor transportu, producenci pojazdów, przedsiębiorcy używający pojazdy, zrzeszenia kierowców, agencje transportowe, centralne i terenowe organy administracji rządowej i samorządowej, system edukacji, środki masowego przekazu.
Działania priorytetowe	<p>Opracowanie miejskich planów transportu zrównoważonego.</p> <p>Oferowanie alternatywnych środków transportu, integracja transportu publicznego, opcje typu <i>park & ride</i>.</p> <p>Rozwijanie systemu opłat za korzystanie ze środowiska, zależnych od ilości zużywanego paliwa i rodzaju silnika w pojeździe, z uwzględnieniem roku produkcji silnika i spełnienia kolejnych norm EURO.</p> <p>Działania zmierzające do zwiększenia bezpieczeństwa dla ruchu pieszego i rowerowego.</p> <p>Planowanie optymalnych wariantów podróży dla instytucji, szkół, władz lokalnych, terenów zamieszkałych itp.</p> <p>Prowadzenie szkoleń dla kierowców nt. efektywnego energetycznie prowadzenia pojazdów.</p> <p>Promowanie energooszczędnych środków transportu i ekologicznego sposobu jazdy, szczególnie na długich dystansach.</p> <p>Wprowadzenie standardów i etykiet efektywności energetycznej w celu promowania energooszczędnych środków transportu.</p> <p>Propagowanie wspólnego używania samochodów oraz stylu życia mniej uzależnionego od samochodu.</p> <p>Promowanie kontroli ciśnienia w oponach.</p> <p>Edukacja dzieci i młodzieży, jak również nauczycieli o konsekwencjach związanych z wyborem określonych środków komunikacji.</p> <p>Przeprowadzenie innowacyjnych kampanii informacyjnych dla podróżujących.</p> <p>Podnoszenie świadomości różnych grup docelowych co do wpływu wybieranych przez nich środków transportu na efektywność energetyczną.</p>
Ocena skuteczności (wskaźniki)	<p>Analiza wpływu działań promocyjnych na liczbę osób, do których dotarły, jeśli to możliwe, klasyfikacja grup docelowych.</p> <p>Wysokość i zróżnicowanie stawek opłat za korzystanie ze środowiska, w odniesieniu do pojazdów z silnikami spalinowymi.</p> <p>Liczba przykładowych działań dotyczących transferów wiedzy i doświadczenia w zakresie transportu zrównoważonego, oszacowanie możliwości ich powtórzenia i zastosowania dobrych praktyk.</p> <p>Liczba działań pilotażowych w zakresie stosowania standardów i etykiet efektywności energetycznej służących promowaniu energooszczędnych środków transportu.</p>

	<p>Ilość kampanii informacyjnych adresowanych do podróżujących nt. optymalnych sposobów podróżowania. Zmiany zachowań podróżujących oraz wybieranych przez nich środków komunikacji w wyniku prowadzonych kampanii informacyjnych. Dostępność na rynku inteligentnych technologii umożliwiających wprowadzenie efektywnych energetycznie środków transportu. Analiza wpływu i skuteczności wprowadzenia standardów oraz etykiet efektywności energetycznej dla promowania energooszczędnych środków transportu.</p>
Stan realizacji Okres działania	<p>Nowe działanie, proces wdrażania jeszcze nie rozpoczęty; 2009 do 2016 – proces ciągły</p>

4 Zagadnienia horyzontalne

4.1 Tabela przedstawiająca środki horyzontalne służące poprawie efektywności energetycznej

Lp.	Planowane środki poprawy efektywności energetycznej	Działanie w celu poprawy efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego	Lata
1	System białych certyfikatów	Wprowadzenie mechanizmu wsparcia w postaci tzw. <i>białych certyfikatów</i> stymulujących działania energooszczędne wraz z obowiązkiem nałożonym na sprzedawców energii elektrycznej, ciepła lub paliw gazowych odbiorcom końcowym	2009 do 2016 – proces ciągły
2	Kampanie informacyjne, szkolenia i edukacja w zakresie poprawy efektywności energetycznej	Zorganizowanie i przeprowadzenie kampanii informacyjnych i działań edukacyjnych w zakresie efektywności energetycznej oraz wsparcie finansowe działań związanych z promocją efektywności energetycznej	2008 do 2016 – proces ciągły

4.2 Opis poszczególnych środków horyzontalnych służących poprawie efektywności energetycznej

Nazwa	1. System białych certyfikatów
Kategoria	<i>Mechanizm wsparcia</i> – system tzw. białych certyfikatów zawierający obowiązek nałożony na sprzedawców energii elektrycznej, ciepła lub paliw gazowych odbiorcom końcowym
Obszar	Cały kraj
Grupa docelowa	Sektor energetyczny, przemysł, centralne i terenowe organy administracji rządowej i samorządowej, firmy ESCO, agencje energetyczne, analitycy rynku, instytucje finansowe.
Działania priorytetowe	<p>Wprowadzenie mechanizmu pozyskiwania, umarzania i obrotu świadectwami potwierdzającymi przeprowadzenie działań skutkujących oszczędnością energii, jako mechanizmu stymulującego zachowania energooszczędne.</p> <p>Określenie szczegółowego katalogu działań energooszczędnych, skutkujących: zwiększeniem sprawności wytwarzania energii, zmniejszeniem strat w przesyłce i dystrybucji energii oraz oszczędnością energii przez odbiorców końcowych, wraz z odpowiadającą im ilością białych certyfikatów.</p> <p>Zobowiązanie podmiotów, zajmujących się sprzedażą energii elektrycznej, ciepła lub paliw gazowych odbiorcom końcowym, do pozyskania i przedstawienia do umorzenia określonej ilości białych certyfikatów.</p> <p>Zachęcanie do inwestowania w rozwój rynku usług energetycznych, w tym koordynacja działań i stworzenie bazy kontaktów między specjalistami, decydentami i głównymi uczestnikami działającymi na tym rynku.</p>

Ocena skuteczności (wskaźniki)	<p>Prowadzenie rejestru zawierającego informację o ilości wydanych i umorzonych białych certyfikatów potwierdzających przeprowadzenie działań skutkujących określoną oszczędnością energii.</p> <p>Analiza rozwoju rynku białych certyfikatów, w tym kształtowanie cen, popyt, zapotrzebowanie na świadczenie usług energetycznych.</p> <p>Liczba decydentów świadomych korzyści wynikających z inwestowania w rozwój rynku usług energetycznych.</p> <p>Rezultaty zrealizowanych działań u odbiorców końcowych w powiązaniu z nowymi inwestycjami przyczyniającymi się do oszczędności energii.</p>
Stan realizacji Okres działania	<p>Działanie planowane;</p> <p>2009 do 2016 – proces ciągły</p>

Nazwa	2. Kampanie informacyjne, szkolenia i edukacja w zakresie poprawy efektywności energetycznej
Kategoria	<p><i>Działania informacyjne</i> – ukierunkowana kampania informacyjna, etykiety efektywności energetycznej, szkolenia i edukacja.</p> <p><i>Wsparcie finansowe ze środków publicznych</i></p>
Obszar	Cały kraj
Grupa docelowa	Sektor publiczny, centralne i terenowe organy administracji rządowej i samorządowej, inwestorzy, przedsiębiorcy, agencje energetyczne, izby gospodarcze, społeczeństwo, system edukacji, środki masowego przekazu.
Działania priorytetowe	<p>Przeprowadzenie ogólnopolskich kampanii informacyjnych na temat efektywnego wykorzystania energii.</p> <p>Zorganizowanie i przeprowadzenie kampanii informacyjnych nt. celowości i opłacalności stosowania produktów najbardziej efektywnych energetycznie.</p> <p>Wsparcie finansowe działań związanych z promocją efektywności energetycznej ze środków funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.</p> <p>Propagowanie zasady zrównoważonego rozwoju i wspieranie ekologicznych środków transportu ze środków funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.</p> <p>Wspieranie systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła ze środków funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.</p> <p>Opracowywanie i wdrażanie nowych technik i technologii, w szczególności dotyczących efektywnego wykorzystywania paliw.</p> <p>Działania informacyjno-edukacyjne mające na celu zmianę zachowania konsumentów i zwiększające społeczną akceptację dla rozwiązań zwiększających efektywność energetyczną.</p> <p>Zachęcanie sprzedawców i konsumentów do zwracania większej uwagi na etykiety efektywności energetycznej i zużycie energii kupowanych i sprzedawanych produktów.</p> <p>Szkolenia dla sprzedawców na temat etykiet efektywności energetycznej i kosztów związanych z cyklem życia produktu.</p> <p>Stworzenie systemu kształcenia specjalistów z zakresu efektywności energetycznej na uczelniach wyższych w ramach różnych kierunków studiów.</p>

	<p>Wprowadzenie tematów efektywności energetycznej do programów kształcenia wszystkich szczebli.</p> <p>Wprowadzenie systemu szkoleń dla audytorów przemysłowych wg standardów europejskich CEN/CENELEC w zakresie zarządzania energią</p> <p>Kontynuowanie szkoleń audytorów w zakresie przedsięwzięć termomodernizacyjnych w budownictwie.</p> <p>Szkolenia z zakresu efektywności energetycznej dla techników odpowiedzialnych za instalację i konserwację urządzeń i sprzętu zużywającego energię.</p> <p>Szkolenia dla pracowników sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej oraz zachowań energooszczędnych.</p> <p>Prowadzenie szkoleń w zakresie zarządzania energią dla kadry technicznej i zarządzającej w zakładach przemysłowych.</p> <p>Działania informacyjno-edukacyjne ułatwiające wymianę know-how oraz najlepszych praktyk w zakresie efektywności energetycznej.</p>
<p>Ocena skuteczności (wskaźniki)</p>	<p>Liczba osób, do których dotarto poprzez kampanie informacyjne.</p> <p>Liczba działań informacyjnych podjętych przez producentów i sprzedawców detalicznych na temat energooszczędnych produktów.</p> <p>Liczba przeszkolonych sprzedawców, monterów i personelu zajmującego się konserwacją urządzeń.</p> <p>Wysokość środków finansowych z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej przeznaczonych na działania związane z promocją efektywności energetycznej.</p> <p>Liczba podmiotów, które uzyskały wsparcie finansowe ze środków funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.</p> <p>Wzrost obrotów sprzedaży produktów energooszczędnych.</p> <p>Udoskonalone metody monitorowania transformacji rynku i pojawiających się innowacyjnych pomysłów w celu przyspieszenia zmian rynku, zwłaszcza dla produktów o największym potencjale efektywności energetycznej.</p> <p>Wymiana doświadczeń, najlepszych praktyk oraz liczba zakończonych sukcesem działań skutkujących oszczędnością energii u odbiorcy końcowego.</p> <p>Podwyższenie poziomu świadomości w zakresie korzyści płynących z zastosowania rozwiązań zwiększających efektywność energetyczną.</p> <p>Liczba przedsięwzięć edukacyjnych w zakresie poprawy efektywności energetycznej i zaangażowanych osób.</p> <p>Liczba jednostek włączających edukację nt. efektywności energetycznej do swoich programów nauczania.</p> <p>Liczba przeszkolonych pracowników i ekspertów efektywności energetycznej, oszacowanie oddziaływania działań informacyjnych z punktu widzenia osób, które były nimi objęte.</p>
<p>Stan realizacji Okres działania</p>	<p>Nowe działanie, proces wdrażania rozpoczęty;</p> <p>2008 do 2016 – proces ciągły</p>

5 Środki poprawy efektywności energetycznej wymagane zgodnie z art. 5 i art. 7 dyrektywy 2006/32/WE

5.1 Artykuł 5 - Wzorcowa rola sektora publicznego

Tabela przedstawiająca środki poprawy efektywności energetycznej wymagane zgodnie z art. 5 dyrektywy 2006/32/WE

Tytuł	Art. 5.1 Państwa członkowskie zapewniają stosowanie przez sektor publiczny środków poprawy efektywności energetycznej skupiając się na opłacalnych ekonomicznie środkach, które generują największe oszczędności energii w najkrótszym czasie.
Stosowane środki poprawy efektywności energetycznej w ramach Krajowego Planu Działań	<u>Program oszczędnego gospodarowania energią w sektorze publicznym (patrz Tabela 3.2.1, poz. 2)</u> Uwzględnianie w realizowanych inwestycjach publicznych kryterium efektywności energetycznej. <u>Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013 oraz Regionalne Programy Operacyjne (patrz Tabela 3.2.1, poz. 4)</u> Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej. Wsparcie finansowe projektów dotyczących termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów na energooszczędne.
Nazwa aktu prawnego lub regulacji	<i>Projekt ustawy o efektywności energetycznej</i>
Data wejścia w życie	maj 2008 rok

Jednostki sektora publicznego, w tym organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego, szkoły, szpitale itp. będą pełnić wzorcową rolę w zakresie oszczędnego gospodarowania energią, a o podejmowanych działaniach i osiągniętych efektach będą informować społeczeństwo.

W szczególności centralne i terenowe organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego zostaną zobowiązane do oszacowania ilości energii zużywanej przez nie w ciągu roku oraz do uzyskania oszczędności w tym zakresie na poziomie nie mniejszym niż krajowy cel w zakresie oszczędności energii. Podejmowane przez organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego działania oraz osiągnięte rezultaty będą przedmiotem sprawozdań składanych *organowi nadzorującemu i monitorującemu*, który będzie nadzorował wypełnianie obowiązku.

Określony zostanie szczegółowy katalog działań, do podejmowania których zostanie zobowiązana administracja rządowa, w ramach pełnienia przez nią wzorcowej roli w zakresie oszczędnego gospodarowania energią oraz realizacji krajowego celu w zakresie oszczędności energii.

Przykładowo katalog ten może obejmować następujące działania:

- stosowanie audytów energetycznych i wdrażanie wynikających z nich efektywnych kosztowo zaleceń,
- nabywanie lub wynajmowanie efektywnych energetycznie budynków lub ich części,
- wyposażanie posiadanych lub wynajmowanych budynków w urządzenia efektywne energetycznie.

W inwestycjach realizowanych przez jednostki sektora publicznego będzie uwzględniane kryterium maksymalnej efektywności energetycznej przy założonym poziomie kosztów.

5.2 Artykuł 7 - Zapewnienie dostępności informacji

Tabela przedstawiająca środki dotyczące zapewnienia dostępności informacji wymagane zgodnie z art. 7 dyrektywy 2006/32/WE

Tytuł	Art. 7.1 Państwa członkowskie zapewniają, aby informacje o mechanizmach efektywności energetycznej oraz ramach finansowych i prawnych przyjętych w celu osiągnięcia krajowego celu indykatywnego w zakresie oszczędności energii były przejrzyste i szeroko dostępne odpowiednim uczestnikom rynku
Stosowane środki w ramach Krajowego Planu Działań	<u>Wzorcowa rola sektora publicznego</u> (patrz Tabela 3.2.1, poz.2) <u>Działania informacyjne</u> (patrz Tabela 4.1. poz. 2)
Nazwa aktu prawnego lub regulacji	<i>Projekt ustawy o efektywności energetycznej</i>
Data wejścia w życie	maj 2008 rok

Tytuł	Art. 7.2 Państwa członkowskie ustanawiają odpowiednie warunki i bodźce dla podmiotów rynkowych do podniesienia poziomu informacji i doradztwa dla odbiorców końcowych na temat efektywności końcowego wykorzystania energii.
Stosowane środki w ramach Krajowego Planu Działań	<u>Promocja usług ESCO</u> (patrz Tabela 3.2.1, poz. 3) <u>Mechanizm wsparcia</u> – system białych certyfikatów (patrz Tabela 4.1. poz. 1)
Nazwa aktu prawnego lub regulacji	<i>Projekt ustawy o efektywności energetycznej</i>
Data wejścia w życie	maj 2008 rok

Projekt *ustawy o efektywności energetycznej* przewiduje wprowadzenie środków, które będą zapewniały dostępność informacji wymaganej zgodnie z art. 7 dyrektywy 2006/32/WE.

Zostanie wskazany organ administracji rządowej odpowiedzialny za:

- nadzorowanie oraz ocenę wypełniania przez administrację rządową wzorcowej roli w zakresie oszczędnego gospodarowania energią, który za pośrednictwem - przykładowo - mediów, stron internetowych i tablic informacyjnych, będzie informował społeczeństwo o zbiorczych wynikach podejmowanych działań,
- wymianę najlepszych praktyk w powyższym zakresie pomiędzy jednostkami sektora publicznego.

Ponadto powołany zostanie *organ nadzorujący i monitorujący* działania przeprowadzane w ramach realizacji krajowego celu w zakresie oszczędności energii.

Jednym z obowiązków tego organu będzie zapewnienie zainteresowanym podmiotom dostępu do aktualnych informacji o funkcjonowaniu systemu białych certyfikatów, dobrowolnych zobowiązań oraz innych mechanizmach wspierających.

W szczególności *organ nadzorujący i monitorujący* zostanie zobowiązany również do wspierania, nadzorowania i monitorowania usług energetycznych oraz innych środków służących poprawie efektywności energetycznej (w tym usług w zakresie udzielania informacji i doradztwa dla odbiorców końcowych).

Opracowano w
Departamencie Energetyki
Ministerstwa Gospodarki

Załącznik do Krajowego Planu Działań dotyczącego efektywności energetycznej (EEAP)

Obliczenie krajowego celu w zakresie oszczędności energii - metodologia

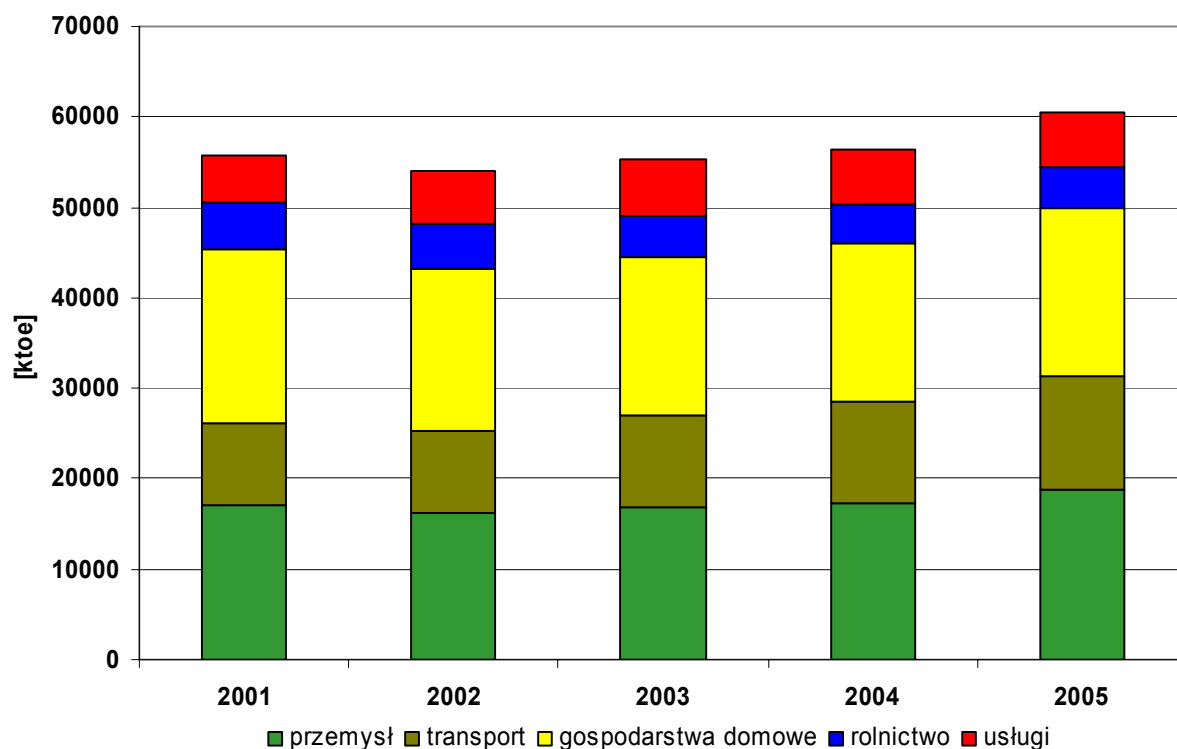
Zestawiono (Tabela 1) i przedstawiono na rysunku 1 dane dotyczące zużycia energii finalnej w Polsce w latach 2001 - 2005, czyli w okresie wymaganym dyrektywą 2006/32/WE.

Tabela 1. Zużycie energii finalnej w Polsce w podziale na sektory [w ktoe i w GWh]

Zużycie energii finalnej [ktoe]	2001	2002	2003	2004	2005	Średnie zużycie energii finalnej w latach 2001-2005
Przemysł	16979	16198	16759	17290	18730	17191
Transport	9161	8982	10150	11299	12677	10454
Gospodarstwa domowe	19212	18092	17663	17414	18573	18191
Rolnictwo	5162	4885	4424	4434	4489	4679
Usługi	5296	5856	6242	6019	5979	5878
Całkowite zużycie energii finalnej	55810	54013	55238	56456	60448	56393

Zużycie energii finalnej [GWh]	2001	2002	2003	2004	2005	Średnie zużycie energii finalnej w latach 2001-2005
Przemysł	197466	188383	194907	201083	217830	199931
Transport	106542	104461	118045	131407	147434	121580
Gospodarstwa domowe	223436	210410	205421	202525	216004	211561
Rolnictwo	60034	56813	51451	51567	52207	54417
Usługi	61592	68105	72594	70001	69536	68361
Całkowite zużycie energii finalnej	649070	628171	642418	656583	703011	655851

Rysunek 1. Zużycie energii finalnej w Polsce w podziale na sektory w latach 2001-2005

Konieczne było dokładne obliczenie zużycia energii w instalacjach wyjętych spod działania dyrektywy 2006/32/WE w ramach Załącznika nr 1 do dyrektywy 2003/87/WE. Za podstawę posłużyły informacje zebrane przez KASHUE podczas monitorowania systemu handlu uprawnieniami do emisji.

Dla celów statystyki wymaganej dyrektywą 2006/32/WE, wykorzystywano w jak największym stopniu istniejące systemy gromadzenia danych, realizowane obecnie przez GUS, URE, agencje i stowarzyszenia branżowe, w miarę konieczności odpowiednio modyfikowane.

Na potrzeby niniejszego opracowania dokonano oszacowania wartości energii zużywanej w instalacjach objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji, na podstawie danych za 2005 rok gromadzonych przez KASHUE na potrzeby monitorowania systemu handlu uprawnieniami do emisji.

Dane o energii wprowadzonej w paliwie w 2005 roku przez instalacje objęte systemem handlu uprawnieniami do emisji przedstawiono w rozbiu na rodzaje instalacji (Tabela 2).

	Rodzaj instalacji	GJ	ktoe	GWh
1.	Instalacje do spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej ponad 20 MW, z wyjątkiem instalacji spalania odpadów niebezpiecznych lub komunalnych	1 923 758 652	45 948	534 377
2.	Rafinerie ropy naftowej	36 435 210	870	10 121
3.	Piece koksownicze	21 375 432	511	5 938
4.	Instalacje do pierwotnego lub wtórnego wytopu surówki żelaza lub stali surowej, w tym do ciągłego odlewania stali, o zdolności produkcyjnej ponad 2,5 tony wytopu na godzinę	35 448 193	847	9 847
5.	Instalacje do produkcji klinkieru cementowego w piecach obrotowych, o zdolności produkcyjnej ponad 500 ton na dobę	35 050 797	837	9 736
6.	Instalacje do produkcji wapna, o zdolności produkcyjnej ponad 50 ton na dobę	9 377 630	224	2 605
7.	Instalacje do produkcji szkła, w tym włókna szklanego, o zdolności produkcyjnej ponad 20 ton wytopu na dobę	43 325 866	1 035	12 035
8.	Instalacje do produkcji wyrobów ceramicznych za pomocą wypalania, o zdolności produkcyjnej ponad 75 ton na dobę i pojemności pieca przekraczającej 4 m ³ i gęstości ponad 300 kg wyrobu na m ³ pieca	37 522 415	896	10 423
9.	Instalacje do produkcji papieru lub tektury, o zdolności produkcyjnej ponad 20 ton na dobę	4 458 831	106	1 238
10.	Suma	2 146 753 026	51 274	596 320
11.	Zużycie energii finalnej w instalacjach wymienionych w Zał. 1 do dyrektywy 2003/87/WE*	222 994 374	5 326	61 943

Źródło: Krajowy Administrator Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji 2007r.

Tabela 2. Energia wprowadzona w paliwie w instalacjach objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji w roku 2005.

**Zużycie energii finalnej w instalacjach wymienionych w Zał. 1 do dyrektywy 2003/87/WE zostało obliczone następująco: od sumy energii (poz. 10) odjęto energię wprowadzoną w paliwie w instalacjach do spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej ponad 20 MW (poz. 1).*

Zestawienie zużycia energii finalnej w Polsce - całkowitego i z wyłączeniem instalacji objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji - przedstawia Tabela 3.

Tabela 3. Zużycie energii finalnej w Polsce w latach 2001-2005 [w ktoe i w GWh]

Zużycie energii finalnej [ktoe]	2001	2002	2003	2004	2005	Średnia z lat 2001-2005
Całkowite zużycie energii finalnej	55810	54013	55238	56456	60447	56393
Zużycie energii finalnej w instalacjach wymienionych w Zał. 1 do dyrektywy 2003/87/WE						5326
Zużycie energii finalnej z wyłączeniem instalacji wymienionych w Zał. 1 do dyrektywy 2003/87/WE						51067
Cel dyrektywy 2006/32/WE (9% w 9 roku stosowania)						4596
Zużycie energii finalnej [GWh]	2001	2002	2003	2004	2005	Średnia z lat 2001-2005
Całkowite zużycie energii finalnej	649070	628172	642418	656583	703011	655851
Zużycie energii finalnej w instalacjach wymienionych w Zał. 1 do dyrektywy 2003/87/WE						61943
Zużycie energii finalnej z wyłączeniem instalacji wymienionych w Zał. 1 do dyrektywy 2003/87/WE						593908
Cel dyrektywy 2006/32/WE (9% w 9 roku stosowania)						53452

Przyjęto cel pośredni na trzeci rok obowiązywania dyrektywy 2006/32/WE w wysokości 2% celu indykatorywnego, co stanowi 1020 ktoe. Szacunkowe efekty funkcjonowania ustawy termomodernizacyjnej wynoszą 130 ktoe rocznej oszczędności energii finalnej. Osiągnięcie 2% celu indykatorywnego wymaga więc znacznej intensyfikacji działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej i wprowadzenia nowych mechanizmów wspierających poprawę efektywności energetycznej.

Takie właśnie rozwiązania oraz propozycje wprowadzenia nowych mechanizmów wsparcia stymulujących i wymuszających działania energooszczędne są przedstawione w niniejszym Krajowym Planie Działań dotyczącym efektywności energetycznej (EEAP).

Wpływ wcześniejszych działań zmniejszających zużycie energii na wypełnienie celu indykatywnego.

Istotny wpływ na intensywność działań podejmowanych w ramach dyrektywy 2006/32/WE będą miały odpowiednio udokumentowane programy i akcje na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej podejmowane od 1991 roku. Zgodnie z załącznikiem I do dyrektywy 2006/32/WE:

„Oszczędności energii zrealizowane w którymkolwiek roku po wejściu w życie niniejszej dyrektywy wynikające z zastosowania środków poprawy efektywności energetycznej, których stosowanie rozpoczęto w przeszłości, lecz nie wcześniej niż w roku 1995, które mają trwały efekt, mogą być brane pod uwagę podczas obliczania rocznych oszczędności energii. W niektórych przypadkach, o ile uzasadnia to zaistniała sytuacja, można wziąć pod uwagę środki, których stosowanie rozpoczęto przed rokiem 1995, ale nie wcześniej niż w roku 1991. Środki o charakterze technicznym należy aktualizować, biorąc pod uwagę postęp technologiczny, lub poddawać ocenie odnosząc do wzorca dla takich środków.”

Zapis ten daje możliwość wliczenia w poczet wypełnienia celu indykatywnego oszczędności energii uzyskanej dzięki środkom poprawy wdrożonym przed wejściem w życie dyrektywy 2006/32/WE. Te środki poprawy muszą mieć jednak efekt trwały – to znaczy taki, który może być wykazany w poszczególnych latach obowiązywania dyrektywy i pozwala zaliczyć określone działanie w poczet wypełnienia krajowego celu indykatywnego.

W Polsce realizowana jest termomodernizacja budynków przy pomocy środków Funduszu Termomodernizacyjnego począwszy od 1999 roku, która może być wliczona w poczet wypełnienia celu indykatywnego i to na każdy rok obowiązywania dyrektywy, ponieważ zgodnie z zapisami aneksu IV dyrektywy, ocieplenie pomieszczenia do użytku prywatnego ma trwałość 30 lat.